

IN MEMORIAM

Prof. Dr sci. Zvonimir Kosovel

Zavod za fiksnu protetiku Stomatološkog fakulteta u Zagrebu, Odjel za fiksnu protetiku Kliničkog bolničkog centra, Sekcija za stomatološku protetiku ZIH, Udruženje za stomatološku protetiku JLD i Savez ASC-a izgubili su 11 ožujka 1987. godine iz svojih redova uvaženog stručnjaka, rukovodioca, vrsnog predavača, priznatog znanstvenika i dragog prijatelja.

Prerano prekinut životni put Zvonimira Kosovel započeo je 1931. godine u Slunjku.

Srednju školu i studij stomatologije završio je u Zagrebu. Kao aktivan član studentske organizacije bio je u redovima studenata koji su mnogo doprinjeli borbi za osamostaljenje Stomatološkog fakulteta.

Po završetku studija radio je četiri godine u Zdravstvenoj stanici Buje i kao rukovodilac stomatološke službe razvijao se u vrsnog stomatologa. Ljubav i strpljenje za svoje pacijente zadržao je do kraja života uz svoje brojne stručne, znanstvene, organizacijske i društvene dužnosti.

1962. godine izabran je za asistenta u Zavodu za stomatološku protetiku i od tada je stalno bio na radu u Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Habilitirao je iz predmeta stomatološka protetika 1968. godine i stekao naslov docenta.

S obzirom da su tada sazreli uvjeti da se fiksna protetika formira kao poseban predmet u skladu sa trendom koji se sve više afirmirao u svijetu — kako u stručnoj literaturi tako i na uglednim stomatološkim učilištima, — to je Znanstveno-nastavno vijeće fakulteta 1971. godine izabralo Zvonimira Kosovel za osnivača Zavoda za fiksnu protetiku i njenog prvog predstojnika. Tako je postao voditelj i organizator te nastave za redovne studente Stomatološkog fakulteta.

Tokom 25 godina nastavničkog rada afirmirao se kao odličan pedagog, odgojio mnoge generacije studenata, koji su ga cijenili i neobično voljeli.

Od njegovog velikog publicističkog opusa treba prije svega istaknuti udžbenik »Fiksna protetika« koncipiran u zajednici sa profesorom Suvinom. Taj udžbenik daje opširan i suvremen prikaz te materije, a profesor Kosovel sudjeluje sa nekoliko originalnih poglavlja. Prvo izdanje izašlo je 1975. godine, drugo prošireno 1980. godine, u kojemu je dao značajan doprinos u poglavlju o žvačnim silama. Treće izdanje je 1987. godine nažalost nije doživio. Taj udžbenik priznat je kao vodeći u našoj zemlji, a dobio je laskava internacionalna priznanja i recenzije.

Osim toga je objavio 103 stručna i znanstvena rada, a bio je mentor 20 magisterija i 3 doktorskih disertacija.

Fluorescencija humanog zuba tema je njegove doktorske disertacije, a problemu boje prirodnih zubi dao je novi i u svjetskoj literaturi još neobrađeni aspekt, i tako znatno doprinjeo rješavanju estetike zubnog nadomjestka.

Vrijedan doprinos nauci su njegovi radovi na ispitivanju materijala — metala i nemetala, a osobito žvačnih sila i oralne rehabilitacije.

Stalno je usavršavao kliničke i laboratorijske radne metode što je od velikog interesa u praktičnoj primjeni fiksne protetike.

Suradnik je prvog i drugog izdanja postdiplomskog udžbenika »Dostignuća u stomatološkoj protetici«. Svoje veliko kliničko iskustvo i mnoge originalne aspekte znao je prikazati specifičnim bogatim jezikom izražavanja — pisanom riječi i predavanjima.

S obzirom na njegov relativno kratki staž i visoku kvalitetu radova, njegova djelatnost je bila nebično plodna; zadužio je Fakultet i stručnu zajednicu, a svojim naprednim stavovima društvo u cjelini.

Svoj veliki i neumorni radni kapacitet unosi je u svoju bogatu stručnu i društveno-političku djelatnost, pa je na svim stručnim manifestacijama jedan od vodećih ličnosti i organizator u protetskoj zubnoj i dentalnoj djelatnosti u našoj republici i u čitavoj zemlji.

1986. godine bio je glavni organizator I. kongresa jugoslavenske stomatološke protetike, a njegova je zasluga da je Kongres uspio u stručno-znanstvenom društvenom, nacionalnom i internacionalnom aspektu.

Bio je član Medicinske akademije ZLH, vodio je Komisiju za znanstveni rad i do-

ktorate na Stomatološkom fakultetu, te voditelj Postdiplomskog studija za znanstveno usavršavanje u stomatologiji, direktor KPO-a Stomatološkog fakulteta, prodekan Stomatološkog u dva mandata i član Matične komisije Sveučilišta.

Odlikovan je Ordenom rada sa srebrnim vijencem, nosilac je nagrade »Ruđer Bošković«, a za rad u ZLH dobio je i najveće priznanje — nagradu »Ladislav Rakovac«.

Uz svoje velike obaveze koje je neumorno rješavao, uvijek je našao lijepe riječi i vremena za svoje pacijente, svoje suradnike i studente, od kojih su mnogi stasali uz njega u specijaliste iz stomatološke protetike, i s njima je često bio inicijator lijepih i srdačnih zajedničkih susreta.

Bolest ga je svaladala, ali je sve do svoje smrti neumorno pratio svaku aktivnost svoje radne sredine.

Nastala je praznina i tišina, otišao je prijatelj i veliki stručnjak, čija marljivost, ambicija i čestitost ostaje uzor i obaveza za buduće generacije stomatologa.

Nestanak našeg dragog i plemenitog Zvonka veliki je bolan i nenadoknadivi gubitak za sve koji su ga cijenili i voljeli; za Fakultet i društvo kojemu je bio odan i koje je od njega još mnogo očekivalo.

Neka mu je vječna slava i hvala!

Miroslav Suvinić
Hanzi Predanić-Gašparac